

۱- حاصل جمع و تفریق ها را مانند نمونه انجام دهد.

$$428+300=728$$

(۳۰۰ بعنی ۳ صد تایی سیس ۳ را به ۴ اضافه می کنیم)

$$9+1=6000$$

$$8+4=7972$$

$$537+300=1*$$

۲- مقایسه کنید.

$$771+...214 \quad \boxed{7+21+0+214}$$

$$200+200=\quad \boxed{2+0+0+200}$$

$$7+... \quad \boxed{699999}$$

$$800+302 \quad \boxed{8+0+0+32}$$

۳- الگوهای زیر را ادامه دهد.

$$4+...+5+...+6+...+7+...+8+...+9+...$$

$$100+200+300+400+500+600+700+800+900+1000$$

۴- حاصل جمع و تفریق های زیر را به دست آورید.

$$\begin{array}{r} 502+42 \\ + 7+3+98 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 8+0+2+0 \\ + 2+2+0+0 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 9+...+... \\ - 42+0+0 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 8+5+0+0+0 \\ - 7+4+0+0+0 \\ \hline \end{array}$$

۵- حاصل ضرب های زیر را به دست آورید.

$$\begin{array}{r} 513+48+0 \\ \times \quad 9+0+0 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 9+0+0+3+0 \\ \times \quad 1+0+0+0 \\ \hline \end{array}$$

$$\begin{array}{r} 713+0+0+0 \\ \times \quad 5+0 \\ \hline \end{array}$$

شکل ها به همین ترتیب ادامه پیدا می کنند. شکل های بعدی را رسم کنید و الگوی عددی آنها را ادامه دهید:

شکل ۱

شکل ۲

شکل ۳

شکل ۴

شکل ۵

شکل ۶

۱، ۳، ۶، .....

۳۹

و ۱۷ و ۱۰ و ۵ و ۲.....

در الگوی عددی زیر، عددهای بعدی را پیدا کنید.

۴۰

در الگوی عددهای مرتبی، ده瀛ین عدد را چگونه پیدا می کنید؟ توضیح دهید:

۴۱

جدول را کامل کنید:

به عدد	به حروف
۲۱۵۴۶۲۱۰۳۲۰۱۰۲	شش میلیارد و هفت میلیون و دویست و دو هزار و سی و سه

۴۲

حاصل جمع و تفریق های زیر را به دست آورید:

$$\begin{array}{cccc}
 11 : 12 : 11 & 14 : 10 : 22 & 10 : 30 : 20 & 05 : 52 : 03 \\
 + 7 : 51 : 50 & - 02 : 10 : 23 & - 7 : 30 : 10 & + 10 : 45 : 53 \\
 \hline
 \end{array}$$

۴۳

عددهای داده شده به کدام یک نزدیک تر است؟

۴۰، ۰۰۰، ۰۰۰، ... ← ۳۶، ۰۰۰، ۰۰۰، ... → ۳۵، ۰۰۰، ۰۰۰

۴۴

۷، ۰۰۰، ۰۰۰، ... ← ۷، ۳۷۹، ۰۰۰، ... → ۷، ۵۰۰، ۰۰۰، ...

عددهای زیر را با هم مقایسه کنید:

۴۵

یک میلیارد ۴۱۴۱۰۲۱۵۶ ۲۵۸۵۵۲۲۲۰ ۴۱۲۲۵۸۴۱ ۱۰۱۰۰۱۰۱۰۰ هزار میلیون

احمد آقا خانه خود را به مبلغ ۷۲۵، ۲۱۰، ۶۵ تومن فروخت و خانه ای به قیمت ۸۷۴، ۲۱۰، ۷۸ تومن خرید احمد آقا چند تومن پایت منزل جدید خود اضافه تر داده است؟

۴۶

به عددهای جدول زیر توجه کنید. مساحت این کشورها را با تقریب صدهزار کیلومتر مربع به دست آورید:

۴۷

قراستان	پاکستان	افغانستان	ایران	کشور
۲۷۲۷۰۰	۷۹۶۰۰۰	۶۲۵۰۰۰	۱۶۴۸۰۰۰	مساحت (کیلومتر مربع)
				مساحت بعد از تقریب زدن

نمونه سوالات فصل اول (تکلیف طبق اهداف مورد انتظار)

۱. درستی و نادرستی جملات زیر را مشخص کنید.

(۱) در عدد ۵۹,۸۶۷,۲۴۳ رقم صدگان هزار دو برابر رقم دهگان است.

(۲) یک میلیارد برابر است با ۱۰ تا صد میلیون.

(۳) "۷۲" یعنی ۶ دقیقه و ۱۲ ثانیه

(۴) در الگوی اعداد مقابل، عدد هفتم ۳۵ است.

۲. گزینه درست را انتخاب کنید.

(۱) کدام یک از عدهای زیر از ۱۲ تا ده هزار تایی و ۱۵ تا صد هزار تایی درست شده است؟

- الف) ۱۶۲۰۰۰   ب) ۱۶۳۰۰۰   ج) ۱۲۴۵۰۰۰   د) ۱۵۱۲۰۰۰

(۲) عدد «دویست و چهل میلیارد و هفتصد و شصت میلیون و دو هزار و چهارده» کدام است؟

- الف) ۲۴۰۷۶۰۲۱۴   ب) ۲۴۰۷۶۰۰۲۰۱۴   ج) ۲۴۰۷۶۰۰۲۰۱۴   د) ۲۴۰۰۷۶۰۰۲۰۱۴

(۳) معلمی در ساعت ۱۰:۳۰ روز شنبه به دانش آموزانش گفت: «۳ روز و ۱ ساعت و ۴۵ دقیقه‌ی دیگر برای بازدید به نمایشگاه می‌رویم». دانش آموزان در چه زمانی و چه روزی به نمایشگاه خواهند رفت؟

- الف) ساعت ۱۰:۴۵ روز سه شنبه   ب) ساعت ۱۰:۴۵ روز سه شنبه

- ج) ساعت ۱۰:۱۵ روز سه شنبه   د) ساعت ۱۰:۱۵ روز سه شنبه

(۴) در الگوی هندسی زیر شکل شماره‌ی ۱۰۰ از چند چوب کبریت درست شده است؟

(۱)

(۲)

(۳)

- الف) ۹۹   ب) ۱۰۱   ج) ۱۹۹   د) ۲۰۱

امتحان	بده سوالات چهار جوابی زیر پاسخ دهید :	ردیف
	کدام عبارت زیر عدد یک میلیارد را نشان می دهد ؟ ☐ الف) هزار تا ۱ میلیون ☐ ب) ۱۰۰ تا ۱۰ میلیونی ☐ ج) ۱۰ تا ۱۰۰ میلیونی ☐ د) هر سه عدد	۱
	کدام یک از اعداد زیر از بقیه کوچکتر است ؟ ☐ الف) ۲۵۳۵۴۵۵۵ ☐ ب) ۲۵۳۵۴۵۵۴ ☐ ج) ۲۵۳۵۴۵۵۳ ☐ د) ۲۵۳۵۴۵۵۲	۲
	عددی که از ۳ تا صد میلیون و ۵ تا ده میلیون و ۶ تا صدهزار تایی ساخته شده است برابر است با ..... ☐ الف) ۳۵۰۰۰۶۰ ☐ ب) ۳۵۶۰۰۰ ☐ ج) ۳۵۰۶۰۰۰ ☐ د) ۳۵۰۰۰۶۰	۳
	درالکوی مقابل عدد پنجم را بیندازید ؟ ..... ۲ - ۴ - ۸ - ..... ۱۴ - ..... ☐ الف) ۲۲ ☐ ب) ۲۶ ☐ ج) ۲۴ ☐ د) ۲۸	۴
	عدد ۷۵۰۰۰۰ برابر با ..... صد هزار تاست ☐ الف) ۷۵ برابر ☐ ب) ۷۵۰ برابر ☐ ج) ۷۵۰۰ برابر ☐ د) ۷۵۰۰۰ برابر	۵
	اگر با عدد ۶ و ۳ و ۹ دو عدد دورقیم بنویسیم و درهم ضرب کنیم در کدام حالت بیشترین مقدار می شود ؟ ☐ الف) ۶۹ × ۳۲ ☐ ب) ۹۲ × ۶۳ ☐ ج) ۹۳ × ۳۹ ☐ د) ۶۹ × ۳۲	۶
	کدام یک از اعداد زیر عدد مرتبی می باشد ؟ ☐ الف) ۳۴ ☐ ب) ۷۵ ☐ ج) ۸۱ ☐ د) ۲۹	۷
	عدد ۴۵۱۲۳۶۱۵۴۷ با تقریب یک میلیون کدام از اعداد زیر می شود ؟ ☐ الف) ۴۵۱۰..... ☐ ب) ۴۵۱۲۳۶۰۰۰ ☐ ج) ۴۵۰..... ☐ د) ۴۵۱۲.....	۸
	اگر عدد ۸۷۴۱۲۵۴ را در صد هزار ضرب کنیم ارزش عدد ۵ چه تغییری می کند ؟ ☐ الف) یکان میلیون ☐ ب) صد کان هزار ☐ ج) دهگان ☐ د) صد کان هزار	۹
	۱۳۴۵ سانتی متر را اگر به صورت عدد مرکب بنویسیم چگونه باید بنویسیم ؟ ☐ الف) ۴۵ سانتی متر و ۱۳ متر ☐ ب) ۳۴۵ سانتی متر و ۱۰ متر ☐ ج) ۳۴۵ سانتی متر و ۱ متر ☐ د) ۱۳۴ سانتی متر و ۵ متر	۱۰
جاهای خالی را با کلمات و یا اعداد مناسب پر کنید :		
	به الکوی عدد های ۱۶ - ۹ - ۴ - ۱ الکوی ..... می گویند.	۱۱
	۶ برابر ۹ تا صد هزار تایی می شود ..... تا صدهزار تایی با ..... تا یک میلیونی و ..... تا صدهزار تایی	۱۲
	۱۰ تا چک پول ۱۰۰۰۰۰ ریالی می شود ..... ریال	۱۳
	۵۶ تا صدهزار تایی می شود	۱۴
	عدد ..... ۱۷ از ۷۰۰ تا ..... تشکیل شده است	۱۵
	تلت ۱۲ تا صدهزار تا برابر است با	۱۶
	۱۵ : ۵۲ : ۱۰ یعنی ..... ساعت و ..... دقیقه و ..... نانیه	۱۷
	۳۲۰..... از ..... تا یک میلیون ساخته شده است	۱۸
	به الکوی عدد های ۱۵ - ۱۰ - ۱ الکوی ..... می گویند	۱۹
	۹ تا صدهزار تایی منها ۴ تا صدهزار تایی می شود	۲۰

یادآوری عددنویسی و محاسبات عددی

- ۱- مهدی ۵۳۰ هزار ریال پول دارد. پدر مهدی ۱۰۰ برابر او پول دارد. پدر مهدی با پول خود یک ماشین لباسشویی به قیمت ۴۵ میلیون ریال خریداری می‌کند. باقیماندهی پول پدر مهدی را به عدد و حروف بنویسید.
- پاسخ: ابتدا به کمک جدول زیر پول پدر مهدی را محاسبه می‌کنیم:

ص	د	د	ی	ص	د	ی	ص	د	د	ی
				۵	۳	۰	۰	۰	۰	
۵	۳	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	۰	$\times 100$

بنابراین پدر مهدی ۵۳ میلیون ریال پول دارد. حالا باقیماندهی پول پدر مهدی (پس از خرید ماشین لباسشویی) را حساب می‌کنیم:

$$هشت میلیون ریال = ۸\cdots\cdots\cdots$$

- ۲- اگر ثلث عدد ۳۹۰ را صد هزار برابر کنیم، ارزش مکانی عدد ۳ چند می‌شود؟

پاسخ: در مرحله‌ی اول عدد ۳۹۰ را بر ۳ تقسیم می‌کنیم تا ثلث آن به دست آید:

$$حال باید عدد ۱۳۰ را صد هزار برابر کنیم؛ یعنی در ۱۰۰۰۰ ضرب کنیم:$$

در نهایت جدول ارزش مکانی را رسم می‌کنیم تا جایگاه عدد ۳ به دست آید:

یکان	دهگان	صدگان	دهگان	یکان هزار	دهگان هزار	یکان میلیون	دهگان میلیون
.	.	.	.	.	.	۱	۳

$$\text{ارزش مکانی عدد } ۳ = \text{یکان میلیون}$$

- ۳- جدول زیر را کامل کنید.

به رقم	به حروف	هشت صد و بیست میلیون و ده هزار	۷۲۰۰۹۰۱۲	۴۰۵۰۰۰۶۸
صد و پنجاه و شش میلیون و ده هزار	چهارصد و پنج میلیون و ده هزار			

الکوی زیر را ادامه دهد

۳۰۰۰۰ و ۴۰۰۰ و ۵۰۰۰ و ۶۰۰۰ و ۷۰۰۰ و ۸۰۰۰ و ۹۰۰۰

۱ عدد چهارصد و بیست و دو هزار و هفتصد و سی و پنج را در جدول ارزش مکانی نشان داده و به

هزار		
صدگان	دهگان	بیکان

پرسش های زیر را پاسخ دهد

- ۲ بزرگ ترین رقم چند است و در چه مرتبه ای قرار دارد؟
- ۳ کوچک ترین رقم چند است و در چه مرتبه ای قرار دارد؟
- ۴ کدام رقم کم ترین ارزش مکانی را دارد؟
- ۵ چه عددی را نشان می دهد؟ (عدد را به ریال بنویسید)

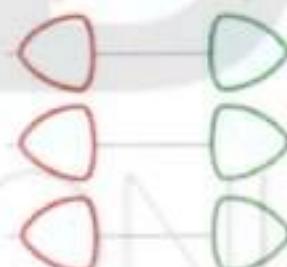
بارگم

با حروف

نادرست

درست

عبارت های درست و نادرست را مشخص کنید

۵ تا صد هزار تایی و ۵ تا صد تایی و ۵ تا ده تایی می شود.

در عدد ۲۵۹۱۳۴ ارزش مکانی عدد ۹ از بقیه رقم ها بیشتر است.

کوچک ترین عدد ۵ رقمی که رقم های آن تکرار نشده باشد ۱۰۲۳۴ است.

عدادهای زیر را با رقم بنویسید

هفتصد هزار و پانزده

سیصد و دو هزار و ششصد و هشت

با توجه به عدد ۸۷۰۵۲۰ به سوالات زیر پاسخ دهد.

۱) رقم دهانه هزار آن چند است؟

۲) کدام رقم بیشترین ارزش مکانی را دارد؟

۳) در هر گدام از مکان های زیر به طور تقریبی چند نفر جا من شوند؟

استادیوم ورزشی

مدرس

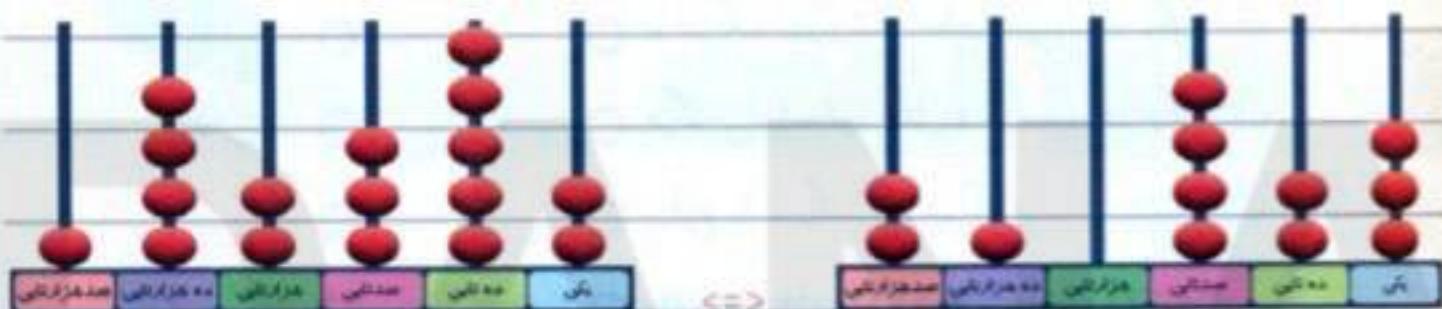

اتوبوس

تاکس

۴) عدد شکل های زیر را نویشه و آن ها را باهم مقایسه کنید.

۵) بزرگ ترین و کوچک ترین عدد شش رقمی، با رقم های (۲، ۵، ۹، ۰، ۳، ۱) را بنویسید.

کوچک ترین

بزرگ ترین

۶) عدد های زیر را بصورت گستردۀ بنویسید.

$$5942 = \dots + \dots + \dots + \dots$$

$$820157 = \dots + \dots + \dots + \dots + \dots$$

مقایسه کنید و علامت $\Rightarrow$ بگذارید.

۵

Ⓐ $3000 \cdot 2000$ Ⓛ $2000 \cdot 3000$

Ⓑ $50 \cdot 76978$ Ⓛ 510000

Ⓐ $80000 \cdot 70$ Ⓛ $8000 \cdot 800$

Ⓐ $4000 \cdot 1930$ Ⓛ $400 \cdot 19300$

حاصل هر یک از عبارت‌های زیر را به دست آورید.

۶

Ⓐ $2124780 + 983451$

Ⓐ $80400 - 528903$

Ⓑ $800000 + 4000 =$

Ⓒ $56391 \mid 13$

Ⓐ 87600×250

Ⓓ $149 \times 105 =$

ناصدنایی ساخته شده است.

ناهزارنا و

تا یک میلیون.

جاهای خالی را پر کنید.

۷

عدد ۵۶۳۲۹۷۶۰۰ از

Ⓐ

۱۰ تا 1000 تایی و 14 تا 100 تایی

Ⓑ

می شود.

۳۷ تا 10000 تایی و 1 تا 100 تایی

Ⓒ

می شود.

Ⓓ

۸۰۰ تا کمتر از 19 تا 10000 تایی

Ⓔ

می شود.

پول‌های سعید را بر حسب ریال به رقم و حروف بنویسید.

۱

آبا سعید با پول‌هایش می‌تواند یک ساعت به قیمت ۲۷۵۰۰۰ ریال بخرد؟

۲

اگر سعید ۱۹۸۰۰۰ ریال از پول‌هایش را خرج کند، چند ریال برایش باقی می‌ماند؟

۳

جدول‌های ارزش مکانی زیر را پر کنید.

۴

هزار	ی	د	ص	ی	د	ص	هزار	میلیون
۸	۷	۳	۵	۰			۸	۷

هزار	ی	د	ص	ی	د	ص	هزار	میلیون
۳	۶	۸	۰	۰	۰	۰	۳	۶

صرف روزانه‌ی گاز کشور، یک میلیون و هشتصد هزار متر مکعب است:

۵

در بهمن‌ماه، چند متر مکعب گاز در کشور مصرف شده است؟

۶

اگر این مقدار گاز به طور مساوی بین ۴۰۰ شهر تقسیم شود، در هر شهر در ماه چه مقدار گاز مصرف شده است؟

۷

با استفاده از کارت‌های ۶ ۱ ۰ ۸ ۰ ۷ دو عدد دورقیب بسازید، به نحوی که حاصل ضرب آنها بیشترین مقدار ممکن باشد

۸

۶- در یک کتابخانه ی بزرگ ۲۸۰۰ کمد کتاب یکسان وجود دارد اگر هر کمد دارای ۶۰ فقره باشد و در هر قفسه ۳۰۰ جلد کتاب چیده شده باشد ، تعداد کل کتاب های این کتاب خانه چند جلد است ؟

۷- کوچکترین عدد ۱۲ رقمی چند برابر کوچکترین عدد ۶ رقمی است ؟

۸- عدد های مساوی را به هم وصل کنید ؟

☐ ۸۰۰ تا صد هزار	☐ ۸۰ هزار تا ده هزار
☐ ۸۰۰ تا هزار	☐ ۸ تا یک میلیون
☐ ۸۰ تا ده میلیون	☐ ۸۰۰۰ تا ده هزار